

2013–2017. ÉVI JELENTÉS A SZELLEMITULAJDON- JOGOK UNIÓS ÉRVÉNYESÍTÉSÉRŐL: EREDMÉNYEK AZ EURÓPAI UNIÓS HATÁROKON ÉS A TAGÁLLAMOKBAN

2019. szeptember

2013–2017. ÉVI JELENTÉS A SZELLEMITULAJDON- JOGOK UNIÓS ÉRVÉNYESÍTÉSÉRŐL: EREDMÉNYEK AZ EURÓPAI UNIÓS HATÁROKON ÉS A TAGÁLLAMOKBAN

2019. szeptember

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

2013–2017. ÉVI JELENTÉS A SZELLEMITULAJDON-JOGOK UNIÓS ÉRVÉNYESÍTÉSÉRŐL:
EREDMÉNYEK AZ EURÓPAI UNIÓS HATÁROKON ÉS A TAGÁLLAMOKBAN

2012-ben az EUIPO⁽¹⁾ létrehozta a hamisítás ellen irányuló hírszerzést támogató eszközt (Anti-Counterfeiting Intelligence Support Tool – ACIST). A szellemi tulajdoni jogsértések európai megfigyelőközpontjával (a továbbiakban: a megfigyelőközpont)⁽²⁾ kapcsolatos megbízatást követően az EUIPO 2013-ban tette hozzáférhetővé az összes uniós tagállam valamennyi rendvédelmi hatósága számára az ACIST adatbázist, ezzel elindítva az „ACIST közösséget”.

A 2019 júniusa óta az IP Enforcement Portalba integrált adatbázis a szellemi tulajdonjogok megsértésével gyanúsított áruk lefoglalására vonatkozó statisztikákat gyűjti össze, és az összegyűjtött adatokat harmonizált formátumba alakítja át, az összehasonlítás és összesítés érdekében.

A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló 2013-2017. évi jelentés (az uniós határokon és a tagállamokban elért eredmények) két forrásból származó adat, nevezetesen az uniós határokon és a nemzeti piacokon belüli lefoglalások első közös elemzése.

A hamisított és kalózáruk lefoglalására vonatkozó első kiadványt⁽³⁾ a tervek szerint rendszeresen aktualizálják és közzéteszik majd. A jelentést az EUIPO állította össze, a vámhatóságok által az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóságon keresztül az uniós határokon történő lefoglalásokra, valamint a 28-ból 24 tagállam rendvédelmi hatósága által a nemzeti piacokon belüli lefoglalásokra vonatkozóan az IP Enforcement Portalon bejelentett és közzétett adatok elemzését követően.

A jelentés célja, hogy tájékoztassa az uniós jogalkalmazókat és politikai döntéshozókat a lefoglalt hamisított és kalózáruk tendenciáiról és becsült mennyiségéről, valamint hogy a jövőbeli szakpolitikák és prioritások számára bizonyítékalapot szolgáltasson.

E jelentés elkészítésekor az uniós határokon belüli lefoglalásokra vonatkozó számadatok valamennyi tagállam rendelkezésére álltak a felülvizsgált időszakban. A nemzeti piacokon belüli lefoglalásokra vonatkozó adatok azonban nem álltak rendelkezésre minden tagállam esetében, illetve nem minden vizsgált évre vonatkozóan. Egyes esetekben a tagállami rendvédelmi hatóságok egyike sem osztotta meg adatait az ACIST közösséggel, míg mások nem teljes adatkészletet nyújtottak be. A nemzeti piaci lefoglalásokra vonatkozó adatok korlátozott rendelkezésre állása részben befolyásolhatja a kapott eredményeket, különösen nemzeti szinten.

Összesített lefoglalási adatok: határok és nemzeti piacok

(1) OHIM, az adott időpontban.

(2) Az Európai Parlament és a Tanács 386/2012/EU rendeletének 2(1). cikke (2012. április 19.) a Belső Piaci Harmonizációs Hivatalnak (védjegyek és formatervezési minták) a szellemi tulajdonjogok érvényesítésével kapcsolatos feladatokkal, ideértve a közszféra és a magánszektor képviselőinek a szellemi tulajdoni jogsértések európai megfigyelőközpontjaként történő összehívásával való megbízásáról ([Az Európai Unió Hivatalos Lapja L 129/1., 2012.5.16.](#)).

(3) Ebben a jelentésben a „hamisított” kifejezés a kereskedelmi védjegyeket, formatervezési mintákat vagy szabadalmakat sértő materiális árukra, a „kalóz” kifejezés pedig a szerzői jogot sértő materiális árukra utal. A „hamis” kifejezés azonban bármilyen típusú szellemi tulajdonjogot sértő materiális árukra kiterjed. Ebben az értelemben az IP Enforcement Portal a hamisított áruk bármilyen lefoglalására vonatkozó adatokat fogja össze.

E jelentés a hamisított áruk a 2013–2017 közötti időszakban az EU határain és nemzeti piacain történt lefoglalásának első, átfogó áttekintése, az uniós tagállamoknak az IP Enforcement Portalon történt bejelentései alapján.

- Az EU-ban 2013 és 2017 között mintegy **438 millió** hamisított árut foglaltak le. Ez azt jelenti, hogy az adott időszakban uniós polgáronként (15 éves és idősebb) egy hamisított árut foglaltak le. Ennek 30-40%-át az EU határain foglalták le, a többit pedig a nemzeti piacokon.
- Az EU-ban lefoglalt összes hamisított áru **becsült értéke** mintegy **12 milliárd eurót** tett ki. Ez az érték csaknem megegyezik egy uniós tagállam – például Málta – 2018. évi GDP-jével. A bejelentett lefoglalt tételek összértékének mintegy 70-85%-át a nemzeti piacokon belüli lefoglalások tették ki, míg a fennmaradó részt az EU határain foglalták le.

A legtöbb lefoglalást jelentő **10 tagállamhoz** tartozik a tételek **közel 90%-a, illetve a becsült összérték 95%-a**. Ebből a szempontból Olaszország a legjelentősebb, a mennyiség 54%-ával és a becsült érték 60%-ával. Jelenleg azonban egyes nagyobb tagállamok – például Németország, Lengyelország és részben az Egyesült Királyság – esetében nem állnak rendelkezésre adatok a nemzeti piacokon történt lefoglalásokra vonatkozóan.

A lefoglalt termékek 4 leggyakoribb alkategóriája ⁽⁴⁾ a lefoglalt termékek számában kifejezve a *ruházati kiegészítők, játékok, rögzített CD-k/DVD-k és cigaretták* voltak. Ez a 4 alkategória a bejelentett termékek több mint 33%-át tette ki.

Ami a bejelentett tételek becsült értékét illeti, az azonosított termékek legnagyobb 4 alkategóriája hasonlóképpen a *ruházati kiegészítők* és a *rögzített CD-k/DVD-k*, valamint az *órák* és *táskák, tárcák, pénztárcák* voltak. Ez utóbbi 4 alkategória a 2013–2017 közötti időszakban a lefoglalások becsült értékének csaknem 50%-át tette ki.

A hamisított termékek által a lefoglalás pillanatában állítólagosan okozott szellemi tulajdonjogsértések eloszlása azt mutatja, hogy **a védjegyek vannak túlsúlyban**. Védjegyek elleni sérelem az uniós határokon és a nemzeti piacokon a lefoglalások 70%-a, becsült összértékük 54%-a esetében történt.

Lefoglalások az EU határain

A 2014-es csúcspontot követően az EU határain a vámhatóságok által a hamisított áruk lefoglalásával kapcsolatos műveletek évenkénti száma fokozatosan csökkent. A lefoglalt tételek száma és becsült értéke szintén csökkent, bár lassabb ütemben, eltekintve a 2015-ben és 2016-ban történt átmeneti emelkedéstől. A csökkenés ellenére a műveletek hatékonysága folyamatosan nőtt az időszak során, amint azt az esetenkénti tételek volumenére és értékére vonatkozó mutatók alapján is érzékelhető. Ezek az eredmények említésre méltóak, összefüggésben azzal, hogy a hamisítók egyre nagyobb mértékben alkalmazzák a „magában nem hatékony” szállítási módokat.

- Az eljárások számát tekintve a vizsgált időszakban a legtöbb eljárás során az áruk alkategóriái általános fogyasztási cikkek (ruházat és lábbelik) és a luxuscikkek (táskák, tárcák, pénztárcák és órák) voltak. A lefoglalt árucikkek számát tekintve viszont azok az alkategóriák vezetnek az összesített időszak rangsorát, amelyek mérete és értéke általában kisebb, és amelyeket főként nagyobb szállítmányok formájában, konténerekben vagy tehergépkocsikban szállítanak (cigaretta, kisméretű játékok, élelmiszerek, mint például édességek és rágógumik).
- Ami a lefoglalt áruk becsült értékét illeti, azok a luxustermékek vezetnek az összesített időszak rangsorát, amelyeknél a valódi termék egyes példányai magas belföldi kiskereskedelmi értéket

(4) Lásd az e jelentésben felhasznált áruk osztályozását a C. és a D. mellékletben.

képviselnek (különösen az érintett márkák miatt), mint például az órák, táskák, tárcák, pénztárcák, valamint a parfümök és kozmetikumok.

- A történeti adatsorok Kína (játékok és cigaretták) túlsúlyát mutatták, valamint hogy Hongkong, Kína (csomagolóanyagok és címkék, feliratok, matricák) és Törökország (ruházat, parfümök és kozmetikumok) rendszeresen szerepelt az 5 legjelentősebb ország között, Malajzia (egyéb testápolási cikkek és játékok) jelentősége pedig csökkenő tendenciát mutatott.

Az Európai Unión belüli lefoglalások

A tagállamok nemzeti piacain belüli lefoglalásokra vonatkozó adatok specifikus elemzése számos hasonlóságot mutat a közös összesített adatokkal (az EU belső piacán és az uniós határokon mért adatokkal összesítve). Ez a tagállamokban végrehajtott lefoglalások súlyát és nagyságrendjét mutatja.

- Mind a mennyiség, mind a becsült érték tekintetében a tendencia azt mutatja, hogy **az első 5, e szempontból legjelentősebb tagállamban történt** az elemzett időszakban a nemzeti piacokon történt **összes lefoglalás kb. 97%-a**. Mindkét kritérium esetében Olaszország vezeti a rangsort, a lefoglalások 77%-ával. Franciaország és Spanyolország egyaránt feltűnik a legjelentősebb 5 tagállam rangsorában, az uniós nemzeti piacokon történt lefoglalásoknak mind a mennyisége, mind a becsült értéke szempontjából. Ez azonban jelentősen megváltozhat, ha valamennyi tagállam adatot szolgáltat az IP Enforcement Portalra.
- A mennyiség tekintetében azonosított 4 legfontosabb áru-alkategória közül (az időszak során lefoglaltként bejelentett áruk 40%-a) a ruházati kiegészítők és a rögzített CD-k/DVD-k voltak az EU-n belül legtöbbször lefoglalt tételek. A másik két kategóriát alkotó ruházat és játékok jelentik az EU határain leginkább lefoglalt 4 kategória fennmaradó tételeit.
- Két külön áru-alkategória, a *csomagolóanyagok* és a *címkék, feliratok, matricák* jelentősek a hamis termékek előállítására gyakorolt multiplikátor hatásuk miatt.
- Az időszak során lefoglalt tárgyak becsült értékében kifejezve az első 4 legjelentősebb kategóriából (e tételek teljes becsült értékének több mint 50%-a) a *ruházati kiegészítők* és a *rögzített CD-k/DVD-k* kerültek leginkább lefoglalásra, különösen a tagállamok nemzeti piacain, míg az *órák* és *napszemüvegek* feltűntek mind a tagállamok nemzeti piacain, mind pedig az EU határain leginkább lefoglalt, első 4 kategóriában.
- Az uniós határokon történt lefoglalások körében jogsértésként leginkább a védjegyek sérelme dominált. A többi megsértett jog: a szerzői jog, a szabadalmak, a formatervezési minták és – kisebb mértékben – a földrajzi jelzések és a növényfajták elleni jogsértések a nemzeti piacokon játszottak nagyobb szerepet. Meg kell azonban jegyezni, hogy a jelentéstételi időszakban a szellemi tulajdon-jogokat gyakran nem azonosították.

Kilátások

Ez a jelentés az első kísérlet arra, hogy bizonyítékokon alapuló elemzés készüljön a hamis termékek múltbeli lefoglalásairól annak érdekében, hogy segítséget nyújtson az uniós jogalkalmazók számára a termékhamisítás és a kalózkodás elleni küzdelemben.

A hamisított áruk uniós határokon és nemzeti piacokon történő lefoglalására vonatkozó adatok elemzése az ACIST közösség által gyűjtött adatokra korlátozódik, ezért azok típusa, részletessége és alkalmazási köre korlátozott.

A más rendvédelmi hatóságokkal való fokozott együttműködés a meglévő közösség kiszélesítése érdekében jelentősen javítaná az eredmények relevanciáját és részletességét.

Az ACIST-nek az újonnan létrehozott IP Enforcement Portalra és a jövőbeli tervezett kiegészítő felületekre történő beemelésével ennek az adatbázisnak a szellemi tulajdont érintő jogsértések európai uniós trendjeinek új elemzési eszközévé kell válnia, amelynek minden jogalkalmazó rendelkezésére kell állnia.

2013–2017. ÉVI JELENTÉS A
SZELLEMITULAJDON-JOGOK UNIÓS
ÉRVÉNYESÍTÉSÉRŐL:
EREDMÉNYEK AZ EURÓPAI UNIÓS
HATÁROKON ÉS A
TAGÁLLAMOKBAN

2019. SZEPTEMBER